

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM  
DORADZTWA ZAWODOWEGO  
dla Przedszkola  
w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym  
w Będzinie**

***Z małej pestki wyrasta wielkie drzewo***

**ks. Jan Twardowski**

## **WSTĘP**

U podstaw wprowadzenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów. Rozwój zawodowy jest procesem przebiegającym w czasie, ciągłym i nieodwracalnym. Jest wspólny dla wszystkich osób.

Obecnie na rynku pracy obowiązuje strategia uczenia się przez całe życie. Strategia ta wymaga umiejętności podejmowania ważnych decyzji – poczynając od określenia swoich zainteresowań, wyboru szkoły ponadpodstawowej, decyzji o wyborze zawodu i miejsca pracy czy sposobach podnoszenia swoich kwalifikacji.

Dlatego słuszne jest obecne podejście dzisiejszej edukacji do prowadzenia działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na wszystkich szczeblach kształcenia.

## **ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO**

- Wybór ścieżki edukacyjno – zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a procesem, którego dokonuje się przez całe życie.
- Preferencje zawodowe i zainteresowania wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.
- Na wybór zawodu wpływają przede wszystkim wartości, zainteresowania, mocne strony, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko danej osoby.
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami. WSDZ ma charakter działań planowanych.
- Wspieranie uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej:
- Wspieranie nauczycieli w planowaniu i realizacji WSDZ oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dzieci.
- Wspieranie rodziców podczas wyboru przez ich dziecko kariery edukacyjno – zawodowej.

## PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego ( Dz. U. z 2018 r. poz. 1675 );
2. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe ( Dz. U. z 2017 r. poz. 59 ze zm. 996, 1000, 1290, 1669 ) – art. 47 ust. 1 pkt. 3, lit. c i 1 pkt. 4, art. 98 ust 1 pkt. 16, art. 109 ust 1 pkt. 7;
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach ( Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017 r. );
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym ( Dz. U. z 2017 r. poz. 59 );

## CELE GŁÓWNE

- Przygotowanie dzieci do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie dzieci do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno – zawodowych.
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dziecka w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Wskazanie źródeł oraz gromadzenie informacji pod postacią bazy danych edukacyjno – informacyjnych w obszarze doradztwa zawodowego.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi WSDZ.

## **CELE SZCZEGÓŁOWE**

### **1. DZIECKO:**

- kształtuje pozytywne postawy wobec pracy
- poznaje siebie, kształtuje swoje zdolności i zainteresowania
- określa swój wewnętrzny potencjał ( mocne i słabe strony, zainteresowania, uzdolnienia )
- staje się odpowiedzialnym za własny rozwój zawodowy
- posiada informacje o zawodach

### **2. NAUCZYCIELE:**

- uwzględniają i realizują treści, zadania z zakresu doradztwa zawodowego w ramach realizacji własnych planów pracy
- wspierają rodziców i dzieci w procesie wyboru przyszłej ścieżki edukacyjno – zawodowej
- stosują różnorodne metody, techniki, formy aktywizujące dzieci do realizacji wybranych założeń, zadań z zakresu doradztwa zawodowego.

### **3. RODZICE:**

- planują wspólnie z dzieckiem jego karierę edukacyjną i zawodową
- wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno - zawodowej
- posiadają informację o możliwościach, umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach i zainteresowaniach, ale także o ograniczeniach dziecka

## DZIAŁANIA OPARTE NA TREŚCIACH PROGRAMOWYCH Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

| Typ szkoły  | Treści programowe i zadania do realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Metody i formy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Termin realizacji | Osoby odpowiedzialne                                                     |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Przedszkole | <p><b>1. Poznawanie siebie</b><br/>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznaje kącki zainteresowań w swojej sali</li> <li>- wykazuje zainteresowanie konkretnymi kącikami zainteresowań w swojej sali</li> </ul> <p><b>2. Świat zawodów i rynek pracy</b><br/>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- odgrywa różne role zawodowe w zabawie poprzez naśladownictwo.</li> <li>- wskazuje wybrane zawody na ilustracjach</li> <li>- podejmuje próby posługiwania się przyborami zgodnie z ich przeznaczeniem</li> </ul> <p><b>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</b><br/>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wykazuje większe zainteresowanie przy nauce konkretnych rzeczy</li> </ul> <p><b>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych</b><br/>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wykazuje zainteresowanie konkretnymi zawodami i towarzyszącymi im czynnościami</li> </ul> | <p><b>Metody</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- słowne (objaśnienie, rozmowa kierowana, opowiadanie, wiersz, piosenka)</li> <li>- oglądowe (pokaz, obserwacja)</li> <li>- czynne (samodzielnych doświadczeń, ćwiczeń, zadań, kierowania aktywnością dziecka)</li> </ul> <p><b>Formy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- indywidualna, w małych zespołach z całą grupą</li> </ul> | Cały rok szkolny  | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w grupach przedszkolnych |

### ADRESACI WSDZ

- Dzieci z Przedszkola
- Rodzice
- Nauczyciele

### OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Wychowawcy
- Doradca zawodowy
- Specjaliści szkolni

## **FORMY I METODY PRACY**

- Kąciki zainteresowań
- Odgrywanie ról
- spotkania z doradcą zawodowym, specjalistami
- spotkania z rodzicami
- wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- metody poglądowe i słowne ( pokaz, obserwacja, prelekcja, wykład, pogadanka itp. )
- metody aktywizujące ( problemowe, praktyczne działanie itp. )
- metody wykorzystujące środki audiowizualne

## **WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM**

- lokalne, usługowe zakłady pracy
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Biblioteka Pedagogiczna, Biblioteka Miejska

## **ZASOBY**

- materiały drukowane – ulotki, informacje o zawodach i szkołach
- materiały diagnostyczne – opracowane przez doradcę zawodowego i Zespół Wychowawczy, stanowiące bazę dydaktyczną dostępną w biblioteczce psychologa
- materiały ewaluacyjne

## **PRZEWIDYWANE EFEKTY**

### **1. DZIECKO:**

- jest aktywne podczas rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień
- potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania, talenty; dokonuje adekwatnej samooceny
- jest świadome, bazuje na konkretach
- wchodzi w rolę

### **2. RODZIC:**

- wie jak wspierać dziecko
- zna mocne i słabe strony, zainteresowania i uzdolnienia własnego dziecka
- wie gdzie i jak szukać informacji na temat szkół
- potrafi racjonalnie planować ścieżkę kształcenia i ścieżkę zawodową swojego dziecka

### **3. Nauczyciel:**

- zna zakres treści z doradztwa zawodowego realizowanych w przedszkolu
- sprawuje opiekę nad dzieckiem, ukierunkowuje jego działania na ścieżce edukacyjnej

## **EWALUACJA WSDZ**

- wytwory prac dzieci
- indywidualne rozmowy z rodzicami, dziećmi
- okresowe spotkania zespołów nauczycieli realizujących zajęcia w przedszkolu
- bieżąca obserwacja dzieci
- rozmowy tematyczne związane z zawodami

**TEMATYKA DZIAŁAŃ DO REALIZACJI PROGRAMU WSDZ W ODDZIALE PRZEDSZKOLNYM w roku szkolnym 2021/2022**

| <b>Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej</b> |                                                                                |                          |                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Lp.</b>                                                                                                                                                                      | <b>Tematyka działań i sposoby realizacji</b>                                   | <b>Termin realizacji</b> | <b>Osoby odpowiedzialne</b>                                                                     |
| 1                                                                                                                                                                               | Indywidualne rozmowy z dziećmi i ich rodzicami                                 | Cały rok szkolny         | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym                        |
| 2                                                                                                                                                                               | Diagnoza zainteresowań, predyspozycji osobowościowych wśród dzieci             | Cały rok szkolny         | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym<br>- psycholog szkolny |
| 3                                                                                                                                                                               | Zebrania informacyjno – konsultacyjne z rodzicami. Informacja o wdrożeniu WSDZ | wrzesień 2018            | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym                        |
| 4                                                                                                                                                                               | Prowadzenie rozmów na temat dzieci                                             | Cały rok szkolny         | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym                        |

| <b>Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia</b> |                                                                                                                                                 |                          |                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| <b>Lp.</b>                                                                                                                                | <b>Tematyka działań i sposoby realizacji</b>                                                                                                    | <b>Termin realizacji</b> | <b>Osoby odpowiedzialne</b>                                              |
| 1                                                                                                                                         | Przygotowanie i prowadzenie bazy materiałów edukacyjno – informacyjno – zawodoznawczych ( informatorów, opisów zawodów, ulotek i broszur itp. ) | Cały rok szkolny         | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |
| 2                                                                                                                                         | Tworzenie ściennych gazetek zawodoznawczych oraz Kącików Zainteresowań                                                                          | Cały rok szkolny         | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |
| 3                                                                                                                                         | Spotkania dzieci z przedstawicielami różnych zawodów ( w tym także rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów                                | przynajmniej raz w roku  | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |

|   |                                                                                                                                                          |                         |                                                                          |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| 4 | Współpraca z instytucjami, placówkami wspierającymi WSDZ ( m.in. Urzędem Pracy, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Biblioteką Pedagogiczną, OHP-em. | przynajmniej raz w roku | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------|

| <b>Obszar 3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej</b> |                                                                                                                                                          |                                                 |                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| <b>Lp.</b>                                                                                                                             | <b>Tematyka działań i sposoby realizacji</b>                                                                                                             | <b>Termin realizacji</b>                        | <b>Osoby odpowiedzialne</b>                                              |
| 1                                                                                                                                      | Prowadzenie zajęć z dziećmi z wykorzystaniem aktywnych metod pracy, propagujących treści zawodoznawcze na zajęciach przedszkolnych                       | Cały rok szkolny                                | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |
| 2                                                                                                                                      | Współpraca z instytucjami, placówkami wspierającymi WSDZ ( m.in. Urzędem Pracy, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Biblioteką Pedagogiczną, OHP-em. | Cały rok szkolny                                | - nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym |
| 3                                                                                                                                      | Współpraca z zakładami pracy, punktami usługowymi (wycieczki, spotkania z przedstawicielami itp. ).                                                      | wycieczki i spotkania – przynajmniej raz w roku | - nauczyciele realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym               |
| 4                                                                                                                                      | Zapraszanie przedstawicieli zawodów na zajęcia z wychowawcą (w tym także rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów )                                 | Cały rok szkolny                                | - nauczyciele realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym               |

| <b>Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę</b> |                                                                                                                            |                          |                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------|
| <b>Lp.</b>                                                                                               | <b>Tematyka działań i sposoby realizacji</b>                                                                               | <b>Termin realizacji</b> | <b>Osoby odpowiedzialne</b> |
| 1                                                                                                        | Zapoznanie nauczycieli i zatwierdzenie do realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2018/19 | Wrzesień                 | - Rada Pedagogiczna         |
| 2                                                                                                        | Kontrolowanie zadań i terminów realizacji przeprowadzonych działań                                                         | Cały rok szkolny         | - wice dyrektor             |

**Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami oraz rodzicami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego**

| <b>Lp.</b> | <b>Tematyka działań i sposoby realizacji</b>                                                                                                                                                                               | <b>Termin realizacji</b>          | <b>Osoby odpowiedzialne</b>                                                                                                                             |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1          | Spotkania i konsultacje Zespołów ds. Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej i opracowywania IPET-ów w zakresie doradztwa zawodowego (udział rodziców na spotkaniach zespołów i zebraniach dotyczących doradztwa zawodowego) | przynajmniej dwa razy w semestrze | <ul style="list-style-type: none"> <li>- nauczyciele i specjaliści realizujący zajęcia w oddziale przedszkolnym</li> <li>- psycholog szkolny</li> </ul> |